

Časopis „NAPREJ“ izhaja dvakrat mesečno in sicer 4. in 18.

Uredništvo, administracija in ekspedicija: Idrija št. 75.

Vse denarne pošiljave na naslov:

Upravništvo „Naprej“.

Vse dopise in spise na uredništvo.

NAPREJ!

Lastnik lista:
„Idrijska okrajna organizacija.“

Naročnina za celo leto: v Idriji (brez donašanja na dom): K 1-92, (z donašanjem na dom): K 2-40, po pošti K 2-50; v Nemčijo 3 krone.

Posamezne številke 8 vin.

Iz V. okrajne konference.

7. t. m. se je vršila V. okrajna konferenca. Predsednik izvrševalnega odbora okrajne organizacije, sodrug T. Brus je s kratkim nagovorom otvoril zborovanje, na kar se je izvolilo predsedstvo (s. J. Stravs in T. Brus predsednika, sodrugi Tratnik, Makuc in Kalan zapisnikarji). Sodrug A. Kristan je prebral nato obširno pismo izvrševalnega odbora stranke, v katerem se v jedrnatih besedah konferenci pojasnjujejo naloge, ki čakajo v prihodnjih dneh okrajno organizacijo idrijsko. — Sporočil je še dalje konferenci pozdrave z Godoviča, Črnega vrha, Žirov, Ledin in iz Cerknega. Potem se je prešlo na dnevni red.

K prvi točki je govoril sodr. A. Kristan, ki je obširno obrazložil splošno in enako volilno pravico ter pojasnil z vseh stališč zgodovino, razvoj in sedanje stanje volilne reforme v drž. zboru. Dotaknil se je tudi posledice uzakonjenja volilne reforme s splošno in enako volilno pravico z ozirom na Slovence ter špeciálno idrijski volilni okraj. Poročilo se je vzelo z odobravanjem na znanje.

Pri točki «organizacija» se je delegatom predložilo tiskano poročilo izvrševalnega odbora okrajne organizacije; o politični organizaciji je poročal sodrug J. Kokalj, ki je precizno označil: kako moramo urediti naše politično drobno delo, ako hočemo doseči vse one uspehe, za katerimi gremo. O strokovni organizaciji je referiral sodr. J. Stravs, o združni pa sodrug A. Uršič. Vnela se je nato živahna debata. Vsi govorniki so poudarjali veliko važnost dobrih organizacij, kajti edino s temi se da delati. Delavstvo čakajo še velike naloge, katere se bodo v doglednem času izvršiti morale. — Blagajniško poročilo se je

vzelo na znanje. Celotnega prometa je imela okrajna organizacija od zadnje konference 9872 K.

O tisku je poročal sodr. A. Kristan, ki je poudarjal veliko važnost tiskane besede. Pokazal je na razširjenost okrajnega časopisa «Naprej», vendar — je dejal — premalo je še razširjen. V našem okraju bi se razpečalo lahko še enkrat toliko eksemplarov. Delati bode treba še s podvojenimi močmi. Vsak sodrug mora postati kolporter. Na Žirovskem, na Gori, na Črnem vrhu in v drugih takih krajih našega okraja se morajo listi stranke še vse bolj razširiti kakor so. Tiskana beseda je najboljša agitacijsko sredstvo. «Rdeči Prapor» je centralno glasilo stranke; ob prihodnjih volitvah za državni zbor bode treba ta centralni naš organ večkrat izdajati, če mogoče dnevno. Zato pa bo treba že sedaj vršiti predpriprave! Opozarja delegate na pismo eksekutive v tem pogledu. Referent obširneje govori o tiskovni zadrugi, ki se mora ob prihodnjem strankarskem zboru ustanoviti.

Pri «Raznoterostih» so se najprvo izvolili sodrug T. Brus, T. Filipič, J. Kokalj, A. Kristan in J. Stravs v izvrševalni odbor okrajne organizacije. Požvalo se je potem vse zastopane lokalne organizacije, naj takoj, v 14 dneh, skličejo plenarne shode ter izvolijo odbore, ki se naj naznanijo izvrševalnemu odboru. — O strankarskem davku se je vnela daljša debata. — Zanimljiva so bila poročila raznih zaupnikov. — Uredile so se razne interne zadeve, na kar se je konferenca zaključila. — Konferenci je prisostvovalo 85 delegatov in povabljenih gostov, vršila pa se je pri Črnem orlu v pivarni, ki se je v ta namen primerno pripravila.

Shod v Cerknem.

30. sept. se je vršil v Cerknem na Goriškem javni shod, o katerem tudi ne bi obširneje pisali, ako bi — drugi časopisi («Slov. Narod», «Soča», «Primorec») o njem ne pisali s tako razblinjenostjo, kakršne pač ta shod ne zasluži. Na ta shod smo bili idrijski socialni demokratje povabljeni — in kot povabljeni smo se ga tudi udeležili. Bilo nas je iz Idrije 48 ter tvorili smo večino zborovalcev. Za shod po Cerkljanskem skoro noben vedel ni, kajti vseh udeležnikov je bilo celih 87! Cerkljanov prav malo 25—30! Shod je otvoril tehnik P. Brelih ter predlagal v predsedstvo podžupana iz Cerknega, gosp. Rojca ter obč. svetovalca iz Otaleža, sodr. J. Svetlika. Prva točka je bila branje o gospodarstvu v cerkljanski občini, druga: železnica Sv. Lucija-Idrija in tretja: kaj hočemo. Podžupan Rojca je bral dolgo poročilo, ki mu je je najbrže napisal tehnik Brelih, v katerem je napadal župana Kosmača ter mu očital koristolovstvo, sebičnost, odiranje občine itd. Napadal je «klerikalne obč. odbornike», češ, da ovirajo popravo cerkvenega zvonika itd. Liberalci bi radi olepšali cerkev, ali «klerikalci» to ovirajo. Poročilo ni vzbudilo zanimanja! Sodrug A. Kristan je povedal nato nekaj besedi o obč. gospodarstvu na sploh ter pokazal, da je v odboru samem take napake grajati ter odstraniti. Gosp. A. Gabršček iz Gorice je hvalil g. Rojca in «njegovo» poročilo ter delal dovtype iz imena župana Kosmača, ki «kosmati» po «Cerknem»... Govoril je po hofratovsko... Pri drugi točki o železnici Sv. Lucija-Idrija govorila sta sodr. A. Kristan in A. Gabršček. O tretji točki pa je referiral gosp. A. Gabršček. Kaj je povedal, bi bilo težko natančno sporočiti. Dejal je približno to-le: Far nima v politiki nič opravka, far naj bo v cerkvi in šoli — v šoli naj dela, kar hoče, samo politiko naj ne uganja raz lece, na shode pa naj le pride — ni pa prav, da se udeležuje sploh političnega življenja, kajti, kam pride vera, in mi smo verni katoličani, ako pojde tako naprej. Duhovnik, ki se na dan volitev proti meni bori, pride zvečer, če sem tisti dan na smrtni postelji, k meni s sveto popotnico

— ali ga vsprejemem s tistim zaupanjem, kakor bi moral vsprejeti nositelja Najsvetejšega... Prav težko smo poslušali Gabrščkovu «peto čez deveto» in oddahnili smo se, ko je nehal ta naprednjak! — Za njim je nastopil doktor Levpušček iz Gorice, ki je govoril o splošni in enaki volilni pravici. Zahteval je splošno in enako volilno pravico za goriški deželni zbor ter za trgovsko-obrtno zbornico goriško. Delal se je velikega pristaša splošne in enake volilne pravice za ta dva zastopstva, češ, če se ta uvede na Goriškem, potem bomo Slovenci na Goriškem v večini itd. Za njim je imel govoriti še dr. Dominik Puc iz Gorice. Za besedo pa se je priglasil sodrug A. Kristan, ki je v par besedah očrtal stališče soc. demokracije napram Gabrščkovemu govorjenju. Potem pa se je začudil govorjenju pristaša narodno-napredne stranke, to je: one stranke, katere vodja v drž. zboru najstrastnejše nasprotuje volilni reformi, ki daje avstrijskemu prebivalstvu splošno in enako volilno pravico. (Ta ni enaka — proč ž njo, vpijejo Gabršček, Puc, Levpušček) kako, da ta ni enaka; kaj pa si vi predstavljate pod enako volilno pravico? Volilna reforma daje enako volilno pravico vsem, le volilna geometrija je v mnogih ozirih kakor delavstvu tako tudi, recimo, slovenskemu narodu krivična. Ali od sedanjega parlamenta tudi ni pričakovati drugačne predloge. Volilna reforma je glavno radi delavskega, dosedaj brezpravnega ljudstva — Slovenci smo imeli i v veleposestniški, i v mestni, i v kmečki, i v trgovski kuriji volilno pravo — delavci pa so imeli le peto kurijo (klici Goriška in tov.: Slovenci smo prvi, kaj drugo — dol ž njim, dol ž njim itd.) Oprostite, mi smo vas mirno poslušali — nadaljeval je sodrug A. Kristan — vi pa vpijete ko besni. Pribijem še enkrat, da se mi vaše potegovanje za volilno reformo za goriški deželni zbor zdi sumljivo, ko ste proti volilni reformi v drž. zboru, menda ne mislite, da bodo Italijani v goriškem dež. zboru kar taki volilni reformi pritrdili, kakršno bodete vi hoteli (dol ž njim, vpijejo naprednjaki). Prav, smeje se sodrug A. Kristan, če nočete poslušati, saj lahko gremo, in vzel je klobuk ter dejal: sodrugi, pojdimo, tu danes za nas ni

mesta. In odšli smo iz zborovališča — ki je ostalo skoro prazno. Gabršček je prevzel besedo ter 10—12 poslušalcem nekaj govoril o socialni demokraciji, nakar so v treh minutah zaključili shod. Govornik dr. Dominik Puc ni govoril, ker ni imel komu. Tako se je izvršil «znameniti shod v prostrani Jurmanovi dvorani v Cerknem». Napisali smo resnično poročilo. Tisti, ki so bili v Cerknem, nam morajo

potrditi. — Vse ono, kar pišejo liberalni listi, ni resnično. Prvič je laž, da je bilo 200 ljudi, drugič je laž, da smo jo soc. demokrati morali «odkuriti», tretjič je laž, da so bili zborovalci za liberalce navdušeni, četrtič je laž, da je shod znamenito uspel — resnica je, da je bil to klaverni shod ter da bi se brez nas socialnih demokratov sploh vršiti ne mogel.

Zadružništvo.

Občno konsumno društvo v Idriji je imelo v juliju t. l. 27.554 kron 50 vin. dohodkov, 18.989 kron 22 vin izdatkov, prometa torej 46.543 kron 52 vin. V avgustu pa je bilo dohodkov 26.375 kron 32 vin., izdatkov 18.846 kron 16 vin., prometa 45.221 kron 48 vin. — Delavci! Rudarji! Oklenite se občnega konsumnega društva! Kdor še ni član, naj pristopi. Pristopnina s knjižico znaša 2 kroni 40 vin., delež 40 kron, mlinska obligacija 60 kron. — V prodajalnah občnega konsumnega društva se dobi vedno sveže, zdravo in dobro blago.

Prva idrijska čipkarska zadruga v Idriji je zadruga z omejeno zavezo. Delež znaša 5 kron, ki se vplača bodisi v denarju ali blagu. Članica pa jamči za trikratno svoto deleža. Pristopnina znaša 1 K. — Čipkarice! Pristopajte v obilnem številu v svojo zadrugo!

Prva idrijska čipkarska zadruga v Idriji je sklicala na dan 16. septembra redni polletni občni zbor, katerega se je udeležilo precejšnje število članic. Iz poročila načelstva in nadzorstva je razvidno, da je zadruga v prvih šestih mesecih leta 1906 prav lepo delovala. Pristopilo je 49 novih članic. Do dohodkov je bilo 22.747 kron 43 vin., izdatkov pa 22.372 kron 75 vin., prometa torej 45.120 kron 18 vin. Proti lanskemu letu vsekakor lep napredek. Zadruga je sploh v vsakem oziru napredovala. Načelstvo se je potrudilo, da je dobilo dovolj virov za odjem blaga — na članicah pa bode sedaj, da se še tesneje oklenejo svoje zadruge. Na občnem zboru se je rešilo več notranjih zadev, kakor ime-

novanje prokurista, zavarovanje zaloge čipk ter določitev remuneracije za delo v zadruzi. — Vesel pojav je vedno vsak občni zbor čipkarske zadruge, kajti kaže, da so se čipkarice res začele zanimati za svoj obstanek ter za svoje obrtne zadeve. Mi moremo samo priporočati čipkaricam, naj se oklenejo z vso marljivostjo svoje čipkarske zadruge, ki jih bode vedno izkušala v vsakem oziru zadovoljiti.

Občni zbor osrednje zveze avstrijskih konsumnih društev se bode vršil 26. in 27. oktobra v Brnu na Moravskem. Zvezino načelstvo je predložilo na dnevni red sledeče točke: 1.) poročilo načelstva, poročilo osrednjega sekretariata in poročilo kontrole; 2.) določitev zvezinih prispevkov; 3.) ustanovitev penzijske blagajne za uslužbenice zvezi pripadajočih zadrug; 4.) ustanovitev tajništva za češke zadruge v Pragi; 5.) volitev zvezinega načelstva; 6.) predlogi, vprašanja in nasveti. — 28. oktobra se bode istotam vršil občni zbor velenakupne družbe za avstrijska konsumna društva. Oba občna zbora bodeta zelo velike važnosti za razvoj konsumnih društev v Avstriji. Dve točki za razvoj zvezinega občnega zbora sta zlasti velevažni, in to sta: ustanovitev penzijske blagajne za uslužbenice zvezinih zadrug ter ustanovitev češkega tajništva. Kako potrebno je, da se preskrbi uslužbenice, o tem pač ni treba veliko pisati. Da so posli v starosti zadostno preskrbljeni, da dobe vdove poslov garancije, da jim po moževi smrti ne bo pretela smrt od gladu in pomanjkanja, da

so sirote poslov preskrbljene, za to se mora pošten delodajalec pobrigati. Posameznemu delodajalcu — konsumnemu društvu — tega ni mogoče, ako so pa vsa skupaj — in to so v zvezi — je seveda dosti lažje urediti vse to. Zveza nam je pa že z dosedanjim delom porok, da bode izvršila tudi to delo. — Za češke dežele bo pa praško tajništvo velikega pomena ter bo ugodno uplivalo na razvoj zadružništva po Češkem. — Velenakupna družba pa se bode izpremenila iz sedanje trgovske družbe v družbo z omejeno zavezo po novem zakonu. Velenakupna družba je dosegla že veliko uspehov v prvem letu svojega delovanja — že ti uspehi so nam porok, da bode za konsumna društva v oziru preskrbljevanja blaga napočila nova, boljša doba, od česar bodo seve delavci (člani) imeli največje dobičke. In to je edino pravilno. — Tako deluje delavska zveza!

„Tržaške delavske zadruga“, vpisana zadruga z omejenim poroštvo, so izdale pravkar poročilo o drugi kupčijski periodi, od 1. julija 1905 in do 30. junija 1906. Blaga so prodale v ti dobi za 148.450 K 78 v., ki se tako-le razdeli; $1\frac{1}{2}\%$ dividenda se da članom, kar znese 2226 K 75 vin., 1113 K 38 v. se da v podporni sklad, 445 K 35 vin. v rezervni sklad, 222 K 67 vin. v podporni sklad za nastavljenec, 445 K 35 vin. za «Delavski dom», 20 kron 28 vin. pa v izredni rezervni sklad. Članov imajo 1127, od katerih pa komaj polovica vrši svoje dolžnosti, kakor piše odbor v svojem poročilu. Zanimiv je sledeči odstavek iz poročila:

«Pripomniti je treba, da med tem, ko je število strokovno organiziranih delavcev naraslo na 12.000, štejejo naše zadruga le 1127 članov, in od teh je le 600 konsumentov, čeprav smo pokazali v dvehinpol leta, kar obstojimo, vzor resnosti in vse koristi, ki jih zadruga lahko donša delavski družini. Previden delavec ne sme imeti potrebe, da prosi na up blaga pri zasebnih trgovcih; s tem, da se pridruži zadrugi, si zagotovi v bodočnosti popolno osamosvoje od samovoljnega suženjstva pri trgovcih. Vsak naj tedaj naredi svojo dolžnost v svrhu hitrega napredka naših zadrug.»

Imetje tržaških delavskih zadrug znaša 7981 K 27 vin. — Zadruga lepo napreduje; prav bi bilo, da bi se jih tržaški proletariat še bolj oklenil. Težko delo imajo seveda tržaški sodrugi, kajti v velikem mestu, kjer delavstvo v vseh kotih, vsak od sebe oddaljenih krajih prebiva, je prav težko zbrati konsumente v trdno organizacijo. Leta in leta se mora dobro delati, predno ljudje tudi sploh spoznajo, kakšne koristi imajo od zadruga. Pri današnjih slabih mezdah se delavci prečesto zadolžijo, in potem prav težko odidejo od upnika-kramarja. V zadrugi se na up ne daje, le proti takojšnemu plačilu se prodaja, kajti nobena zadruga, ki hoče resno dosegati svoj namen, ne sme dajati na up blaga. Delavstvo sicer počasi spoznava vrednost zadrug ter se jih oklepa — treba bode pa še veliko propagande, predno bode Trst približno tam, kamor so prišli Dunajčani s svojimi konsumi. Zato pa: neutrudno naprej!

Rudarski pregled.

Delavec in c. kr. rudarski oskrbnik pred sodiščem. Dne 30. julija t. l. je prišel oboleli rudar Primož Filipič v pisarno c. kr. rudniškega urada v Idriji ter prosil za bolniški list. — Rudniški nadzornik gosp. Josip Burnik je Filipiču takoj izpolnil dotični list ter ga potem radi podpisa nakazal na c. kr. rudniškega oskrbnika g. Janeza Jaklina. Le-ta

se je pa začel takoj zadirati v Filipiča, češ, da je vedno bolan in da pijančuje. Po trditvi Filipičevi, ki se pa po pričah ni dala dokazati, zmerjal ga je oskrbnik tudi z besedami «smrkovec» in «pijanec». Ko je Filipič proti takemu ravnanju protestiral, zagrabil ga je Janez Jaklin za prsi ter ga pahnil stakosilo čez prag

sobe, da je Filipič padel znak, kakor je dolg in širok, ter je le srečnemu naključju zahvaliti, da se ni pripadcu težko poškodoval. Filipič se je počasi pobiral stal, potem pa izustil proti oskrbniku besede: «Če bi hotel jaz rabiti svoje roke, bi bilo drugače, tega pa ne storim, ker nisem tako surov, kakor ste Vi.» — Na to se je Filipič podal k rudniškemu zdravniku drju. Papežu in leta mu je takoj izstavil zdravniško spričevalo in potrdil, da Filipič ni bil prav nič vinjen. Na to je Filipič vložil proti Jaklinu tožbo radi razžaljenja časti. — Obenem je drž. pravdn. funkcionar predlagal, da naj se Jaklin obsodi radi prestopka zoper telesno varnost. Kmalu potem je vložil tudi Jaklin ovadbo proti Filipiču, češ, da ga je leta kot v službi stoječo uradno osebo žalil. Okrajno sodišče v Idriji je v kljub zapriseženi izpovedi Ivana Bedenka, da je Jaklin Filipiča res pahnil čez prag in podrl, Jaklina popolnoma oprostilo od obtožbe, nasprotno je pa Filipiča obsodilo radi razžaljenja straže na 2 dni zapora, postrenga s postom. — Filipič se je proti tej razsodbi pritožil. Obenem se je pa pritožil tudi drž. pravd. funkcionar, toda ne radi tega, ker je bil Jaklin oproščen, temveč samo radi baje prenizke kazni, ki se je naložila Filipiču. — C. kr. deželno kot vsklicno sodišče v Ljubljani je dne 17. m. m. pritožbo Filipovičevo, kakor tudi ono drž. pravdnštva radi prenizke kazni, zavrnilo in razsodbo okr. sodnije v Idriji potrdilo v celem obsegu.

S tem smo navedli v kratkem le suha dejstva, katerim pa moramo predstaviti nekoliko komentarja. Akoravno je priča Ivan Bedenk potrdil pod prisego, da je Jaklin zgrabil Filipiča za prsi ter ga, ko se je ta počasi nazaj umikal, pahnil skozi vrata čez prag, da je padel znak, in akoravno je to dejstvo tudi obtoženi Jaklin deloma sam priznal, vendar ni Jaklin potrditvi prvega sodnika storil nič kaznivega, temveč se je posluževal samo svoje pravice, češ, delavec je bil re-

nitenten in od oskrbnika se ne more še zahtevati, da bi klical orožnika na pomoč. — Nam navadnim ljudem pa ta motivacija ne gre prav nič v glavo. Naše ponižno mnenje je namreč, da bi se bil Filipič vsled navedenega silnega padca lahko prav hudo telesno poškodoval in da c. kr. rudniški oskrbniki niso postavno opravičeni stavljanju nevarnost življenje preprostega rudarja in rodbinskega očeta. Še lepše pa pride. Dokazovanje je namreč dognalo, da je Filipič šele po padcu, ko se je pobiral, in v svoji veliki preplašenosti izgovoril besede: «Če bi jaz hotel svoje roke rabiti» i. t. d. Zdrava pamet nam pravi, da je Filipič s temi besedami vsekakor opravičeno označil Jaklinovo surovo postopanje. Sodniki so bili pa družega mnenja in tako pridemo do zaključka, da bi bil moral rudar Filipič napad na njegovo osebno integriteto brez mrmranja mirno pogoltniti. Še črv se vije, če stopiš nanj. — Pribiti moramo dalje, da se drž. pravdnštva funkcionar ni pritožil proti oprostitvi g. Jaklina, vsled česar je bilo tudi vzklicnemu sodišču, ki bi ga bilo sicer moralo obsoditi zaradi njegove silovitosti, onemogočeno izreči novo sodbo. Filipič je vsled tega na vzklicni razpravi predlagal, da naj se Jaklina obsodi vsaj radi razžaljenja časti, ker je vsako hudo ravnanje zoper človeka na očitnem kraju kaznivo vsaj po § 496 k. z. — Toda vzklicno sodišče se je tudi v tem oziru postavilo na čisto formalno stališče. Izreklo je, da je mogoče c. kr. uradnika radi dejanskih razžalitev v službi obsoditi le na predlog javnega obtožitelja (!?) Ker pa leta ni staval nobenega predloga, (zakaj ne?) odpade vsaka sodba. Kakor čujemo iz pravnških krogov, postavil se je sodni dvor s tem izrekom v očitno nasprotje s postavnimi predpisi in obstoječo sodno judikaturu. — Sodnemu dvoru predsedoval je njega podpredsednik g. Pajk.

ZMES.

Pluralna volilna pravica je strašila celih 14 dni po odseku za volilno reformo. Dr. Tollinger, klerikalni poslanec iz Tirolske, je hotel dati bogatim po 2 in 3 glasove, delavcem pa le 1. Slovenski, takozvani napredni poslanec dr. Tavčar je glasoval za Tollingerjevo bedarijo iz samega sovraštva proti enaki volilni pravici. Dr. Tavčar zadnje čase prav marljivo skrbi, da ubije liberalno stranko prav popolnoma. Njegovo smešno rovarenje in obstrukcioniranje je znamenje popolne onemoglosti. Škoła ne bo liberalcev! — Dr. Tollingerjev predlog je bil v odseku odklonjen, 27 poslancev je glasovalo proti, 20 zanj! Vendar pride še na dnevni red državnega zbora kot minoritetni votum!

Podražitev zdravil. Lekarnarji zopet nameravajo podražiti zdravila za 35—40%. Bolniške blagajne so se že odločno postavile v bran. V debati o novem lekarniškem zakonu je poslanec dr. Ellenbogen prav obširno govoril. Konstatiral je, da na čisti sodi profitirajo 666%, na cukru 500% i. t. d. Kako izboren je kšeft lekarnarjev, kaže dejstvo, da je bila nedavno ena lekarna v Pragi (brez hiše — le koncesija in inventar) prodana za 180.000 forintov, ena druga pa za 110.000 forintov. — Socialna demokracija zahteva podržavljenje lekarn, kajti le na ta način se bodo zdravila pocenila.

Revolucija v Rusiji. Stolypin, ruski ministrski predsednik, je v tolažbo za pre-

stani atentat prejel od carja neomejeno oblast, da stori proti revolucionarjem, kar hoče. Vladine obljube je knez Trubeckoj (vodja stranke kadetov) proglasil za same laži. Stolypin sedaj preganja vse neljube mu osebe. Pošilja v Sibirijo vsakega, kdor mu je na poti. Kneza Dolgorukega in še druge tri plemiče so izključili iz plemškega stanu, s čimur so izgubili volilno pravico v prihodnjo dumo. Vladini rablji divjajo po Rusiji. Danzadnem se izdajajo smrtne obsodbe ujetih revolucionarjev. Proti revolucionarjem organizira vlada črne stotnije, ki imajo pravice pleniti in požigati mesta in vasi.

Revolucionarji se odločno branijo. V Helsengforsu je razpočila bomba pred stanovanjem državnega guvernerja, v Rigi je bila vržena bomba v voz električne cestne železnice, ker so v njem sedeli policijski uradniki. Konca revolucije sploh še ni videti. Revolucionarje preveva sveto maščevanje za vse žrtve carskega absolutizma. Vsaka nova žrtev jih še bolj spodbode. — Strankarski zbor nemške socialne demokracije v Mannheimu je izrekel svoje občudovanje ruski revoluciji in vsem njenim činiteljem.

Nemška socialna demokracija je s svojim strankarskim zborom v Mannheimu vzbudila splošno pozornost. Ves politični svet je z napetostjo zasledoval vse govore in debate, ki so bili na višini časa. Rezultati zbora so povsem zadovoljivi.

Iz idrijskega okraja.

Iz Idrije v Idrijo. Novi občinski odbor se je lotil dela, da popravi in po mogočnosti uredi, kar se je popreje leta in leta zanemarjalo. Vsi odseki imajo polno opravka, ali vedno se odpirajo nove strani, ki kriče po ureditvi. Najbolj zanemarjene pa so v našem mestu ceste, ulice, kanali in sploh vse, kar spada v upravo cest. V prvi vrsti je seveda Nikava tista nesreča za Idrijo, ki nosi krono. Ako gremo od njenega prihoda v Idrijo ter jo spremljamo do «izliva» v Idrijsčico, vidimo samo nesnago. V Nikavo se meče smeti, oblanje, papir, pomije i. t. d. i. t. d. — stranišča imajo svoje

odtoke in še marsikaj drugega v to prelepo okrasje našega mesta. Mostovi čez Nikavo so vzor stavbinske umetnosti ter vzbujajo občudovanje v očeh tujcev. Kanali po našem mestu so vzorni; tujec misli, da je v deveti deželi. Najinteresantnejši je kanal, ki se pri gostilničarju Antonu Kogejju (pri Čerinu) izliva v Nikavo. Gostilničar A. Kogej je sicer preobokal to krasoto ter zakril lepote željnim očem prelepo panoramo, ali od njegove hiše naprej do Kerševanove delavnice pa je kanal nekaj škandaloznega! Ta kanal je last c. kr. erarja... Prezanimljiv je prostor pred delavnico črev-

Ijarja g. Kerševana, nad vse impozantna je ulica med starim gledališčem in apoteko, ki vodi do starega Terčkovskega hleva. Ulica od Dežele do usnjarja Rupnika je «velemestna» — i. t. d. i. t. d. Bliža se občinski proračun — gorje občinskim financam in gorje idrijskim davkopllačevalcem, ako se bode hotelo saj deloma urediti drugo mesto na Kranjskem. In potreba je, potreba velika. Zdravstvena stran Idrije zahteva reformo — olešava mesta zahteva reformo. Olepševalno društvo, kje si? Ali spiš, ali si že mrtvo? Kdo skrbi za promet s tuji? Gostilničarjev naloga (v njih lastnem interesu) bi bila, pripomoči po svoje, da mesto na zunaj olepšajo i. t. d. i. t. d.

Kaj je s čitalnico? Zima bo tu — proračunska doba se bliža. Ustanovitev javne čitalnice je preka potreba za naše mesto. Prostora za javno čitalnico ni, ker gospodje v svoji gosposki in tajni čitalnici nočejo, da bi ljudstvo čitalo ter se izobraževalo. Gospodje, ali bo treba res drugih sredstev, da daste občini za javno izobrazbo občinske prostore, ki so bili občini tajno vzeti. Vzdrinite se!

Predavanja. Čuje se pripovedovati, da bodo pod okriljem «Akademije» zopet predavanja v realni telovadnici. Koliko je sicer resnice na tem, ne vemo. Upamo pa, da bodo gospodje predavatelji letos zopet tako prijazni, kot so bili druga leta.

Pošta idrijska pride v par letih v nove prostore. Kakor se poroča, se bode sezidalo v par letih novo poštno poslopje poleg c. kr. zbiralnice. Prav bi tudi bilo, da bi se pošta podržavila ter uredila tako, da bi uradovala cel dan. V Idriji je vsaki dan več prometa. Zveza z Logatecem je tudi tako urejena, da bi se moralo cel dan uradovati. Zvečer ob 1/8. uri pride poštni voz z Idrijo, pisma se razdele drugi dan od 10. do 11. ure zjutraj; dopoldne pride pa poštni voz ob 12. uri, pisma se raznosijo med 1. in 3. uro — ob treh se odpre promet na pošti in popoldanski voz odhaja že ob 1/2. uri popoldne, dopoldanski pa ob 8. uri zjutraj. Ako bi se uradovalo celi dan, imelo bi za trgovino večji zmisel, in pa ob treh bi ne bilo nečloveškega drenja. Vsa popoldanska pošta ima le eno uro odmerjenega časa za odpošiljanje.

Živčna slabost in razdražnost vseh naporno delujočih ljudi kakor tudi malokrvnost mnogih otrok izvira, kakor trdi dr. F. Weigl v Monakovem, ne malokdaj zlasti iz vsakdanjega uživanja zrnate kave. Celo male množine, kakor jih uživamo v običajni mlečni kavi, so kvarne organizmu. Pri tem je opomniti, da imajo ravno cenejše kavine vrste največ kofeina v sebi, da torej učinkujejo najškodljivejše. Dalje nima zrnata kava kar nobene redilne vrednosti in provzroča kakor sploh alkoholne pijače samo hipno razburjenost, ki naposled oslabi vse moči. Zato se priporoča, da nikoli ne pijete zrnate kave brez obilo primešane Kathreinerjeve Kneippove sladne kave, ki izdatno ublažuje omenjeni škodljivi učinek. Otroci, potem tisti, ki so bolni na sreč, živcih in želodcu, pa naj bi pili samo čisto Kathreinerjevo kavo, ki ima vonjiv okus po kavi ter je redna in krvotvorna. Zaradi mnogih manj vrednih posnemkov pa poudarjajte pri nakupovanju izrečno ime «Kathreinerjeva kava» in jemljite samo zaprte izvirne zavoje z varstveno znamko «župnik Kneipp»!

Haveloki in pelerine

vsake velikosti iz trpežnega
in nepremočljivega blaga

dobijo se pri

L. STROSU

krojaškemu mojstru

v Idriji.

Hotelir Fric Novak

v Ljubljani

sprejme

3 vajence 3

v kavarno, oziroma v restavracijo.

Skrb vsake gospodinjice je posvečena družinski blaginji!

Kathreinerjeva Kneippova sladna kava

Je po Kathreinerjevem načinu svojega proizvajanja okusna, zdravja v prospeh in poceni, ima torej neprecenljive prednosti za vsako gospodinjstvo!

Poudarjajte pri nakupovanju izrečno ime Kathreiner in zahtevajte le izvirne zavoje z varstveno znamko župnik Kneipp.

Rastlinski liker
in
rastlinska grenčica

„Jelen“

sta sestavljena iz najzdravilnejših planinskih rastlin, podpirata in pospešujeta prebavo, krepita želodec in ž njim celo človeško telo ter sta vsled teh svojih odličnih lastnosti najboljša izdelka te vrste.

Edini izdelovatelj:

Anton Jelenec v Idriji

imetelj rastlinske destilacije „Jelen“.

10—8